

Närke 1969

Gråhakedopping *Podiceps griseigena*. 2 ex. vid Kolja på norra Hjälmarsstranden 25.4 (KGN).

Smådopping *Podiceps ruficollis*. 2 ex 14.5 (TB) samt 1 ex 24.5 och vid flera tillfällen i juni Fågelsjön, Kvismaren (AP, UT m.fl.). I Segersjövik, Hjälmaren 1 ex. 18.10 (AM) och 26.10 (TB, LB) samt vid Kvarntorp 2 ex. 21.10 (JA, UA-n).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*. 1 ex. Oset 15-16.10 (RN).

Häger *Ardea cinerea*. Flera vinterobservationer föreligger; 1 ex. Kvismaren 5.1 (LJ), 1 ex. Oset 7-12.1 (LJ m.fl.) samt 2 ex. mot SÖ över Örebro 14.1 (HEP). 3 par häckade mellan Hästnäs och Locknäs på norra Hjälmarsstranden (CJ, HEK). Rördrom *Botaurus stellaris*. 10-12 tutande ♂ i landskapet i april-juni.

Snatterand *Anas strepera*. 1 ♀ skrämdes upp från bo med 8 ägg på ön Stallgårn, Storbjälmar 23.6 (KR, TÖ). Från 29.4 till slutet av augusti sågs arten regelbundet i Kvismaren med maximisiffran 5 par 29.4 (TB, LR m.fl.). Dessutom 3 ex. Oset 8.9 (LJ) och 6 ex. Segersjö 18.10 (AM).

Bergand *Aythya marila*. I Vibysjön 2 ex. 9.5 och 1 ex. 17.5 (SB). På höststräcket 2 ex. Oset 19.10 (HEP) och 1 ex. Skäröarna, Hjälmaren 16.11 (GN).

Vigg *Aythya fuligula*. Ca 1000 på Storbjälmar 26.7 (ÖNF).

Alfågel *Clangula hyemalis*. 1 ex. Oset 19.10 och 21.10 (MR m.fl.) samt 1 ex. Segersjö 23.10 (BM).

Svärta *Melanitta fusca*. 4 ex. Oset 20.10 (AM, BM) och 1 ex. Hampetorp, Storbjälmar 22.11 (OP).

Sjöorre *Melanitta nigra*. Förutom flockar hörda på nattsträck i maj föreligger fyra höstiakttagelser; 5 ex. norra Vättern 11.10 (UA, NES), 1 ex. 13.10 och 4 ex. 14.10 Lunger på n. Hjälmarsstranden (HA) och 1 ex. Oset 4.11 (BM).

Ejder *Somateria mollissima*. Ensamma hanar vid Kvismaren 13.4 (OL m.fl.). En flock om 12 ex. vid Oset 21.11 (AM) är den största som setts i Närke. Dessutom 2 ex. Espenåset, Stora Röcken, Vättern 26.12 (UA, NES).

Salskrake *Mergus albellus*. Sex observationer om 1-4 ex. 6.4-5.5 vid Tysslingen, Kvismaren och Segersjö. Från hösten rapporterad från Oset (maximalt 25 ex. 19.10), Segersjö (maximalt 60 vid ett par tillfällen i slutet av oktober) och Vibysjön, där 1 ♀ övervintrade i en gräsandflock 1969-70 (SB).

Grågås *Anser anser*. 3 ex. tillsammans med sädgås, Mosjön 14.4 (JS). Arten häckar på flera ställen i landskapet. bl.a. Oset och Kvismaren,

varvid det i flertalet fall torde röra sig om fritt-flygande tamgäss från Örebro stad.

Prutgås *Branta bernicla*. 15 ex. sträckte Ö över Kvismaren 7.6 (LL). På höststräcket sågs 7+15 ex. vid Segersjö 18.10 (MR) och 1 ex. tillsammans med sångsvanar vid Oset 1.11 (KL).

Sångsvan *Cygnus cygnus*. Flera sommarobservationer föreligger; 3 flög NÖ över Kvismaren 22.5 (JP), 1 ex. rastade vid Oset 26.5 (AM) och 2 ex. låg i Sjösmosjön i slutet av juni (HEK). 1 vingskadat ex. har på senare år uppehållit sig vid Oset om sommaren. Vid isläggningen simmar den uppför Svartån och övervintrar vid slussen i Örebro (RN).

Mindre sångsvan *Cygnus bewickii*. 3 ex. Tysslingen 5.4 (HEP), 2 ex. Oset 4.11 (BM).

Kungsörn *Aquila chrysaetos*. 1968-69 övervintrade 1 ad. + 2 juv. i Kvismaren. Tillfälligt noterades ytterligare en gammal fågel. Från februari föreligger ytterligare 7-8 iakttagelser av ungfåglar på skilda håll i landskapet. Dessutom ett antal observationer av sträckande eller rastande fåglar i mars-april samt november-december.

Glada *Milvus milvus*. 1 ex. Kvismaren 29.4 (HEP), 1 ex. Velandasjön 11.5 (KEL).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*. Fyra iakttagelser av ensamma fåglar i april och fyra i oktober-november, främst i anknytning till Hjälmaren. Dessutom en vinterobservation vid Arbogaån nära Väringen.

Ängshök *Circus pygargus*. 1 par vid en sjö i månadsskiftet maj-juni. Hanen dansade och parets beteende tydde på häckningsavsikt. I juli var dock fåglarna försvunna (ER). Sannolikt hanen från detta par sågs vid en närlägen sjö 26.5 (SB).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*. Arten är allttjämt en första klassens raritet och antalet observationer visar ingen tendens att stiga. På värsträcket endast sedd i Kvismaren 4.4 och 12.4. Sammanlagt sex observationer 11.9-22.10 vid Oset, Kvismaren och Tysslingen.

Jaktfalk *Falco rusticolus*. 1 ex. Kvismaren 3.10 (KB, SV).

Stenfalk *Falco columbarius*. Den häckande stammen är sannolikt mycket liten. Sommarobservationer föreligger endast från Östansjö (JS) och Zinkgruvan (UA, NES), båda i södra Närke.

Vaktel *Coturnix coturnix*. Endast en iakttagelse, 1 ex. Hidingebro 19.6 (BS).

Mindre sumphöna *Porzana parva*. 1 ♂ Kvismaren 22-24.5 (JP, OP, UT).

Kornknarr *Crex crex*. 14 ropande ♂ rapporterades från maj-juni.

Strandskata *Haematopus ostralegus*. Häckning konstaterad på Valen i Storbjälmar, där 1 ad.

+ 1 pullus sågs i månadsskiftet juni-juli (KR). Arten torde häcka även på andra håll i Storhjälmaren såsom Grundholmarna (3 ex. 23.6), Fåran (2 ex. juli) och Rönnerberget (2 ex. juli) (TÖ). 1 par ön Kalv, Vättern 7.6 (UA, NES). Dessutom ett 10-tal sedda på vår- och höststräcket.

Fjällpipare *Charadrius morinellus*. 1 ex. Mörby, Asker 14.9 (JP, AP, UT).

Roskarl *Arenaria interpres*. 1 ex. Oset 9.5 (DL), 2 ex. Tysslingen 11.5 (AM). På höststräcket 1 ex. Kvismaren 15.8 (JOH) samt vid Oset 1 ex. 22-25.8 och vid åtta tillfällen i september (DL m.fl.).

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*. 1 ex. 12.4 (JP) och 14.5 (TB) Kvismaren. På höststräcket som vanligt åtskilliga observationer.

Rödspov *Limosa limosa*. Vid Kvismaren uppehöll sig 1 par till början av juni (Kv. fstn, TB, DL). Tillfälligt sågs 4 ex. 28.4 (OP). Dessutom 1 ex. Oset 18.4 (LJ) och 9-10.5 (DL), 3 ex. Tysslingen 23.4 och 2 ex. 3.5 (HEP) samt 1 ex. Aldammen, Asker 30.8 (UT).

Myrspov *Limosa lapponica*. 1 ex. Oset 15.4 (MR).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*. Uppträdde ovanligt talrikt på höststräcket i slutet av augusti-september. Maximisiffran vid Oset 30 ex. 27.8, Kvismaren 25 ex. 28.8 och Ledsängarna, Asker 8 ex. 29.8.

Myrsnäppa *Limicola falcinellus*. 4 ex. Kvismaren 8.8 (CR).

Brushane *Philomachus pugnax*. En flock om 350 vid Kånsta, Sköllersta 10-15.9 (JP, OP, AP, UT) är sannolikt den största som setts i Närke.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*. 2 ex. Tysslingen 16.8 (TB), 2 ex. Oset 17.8 (TB) och 1 ex. Aldammen, Asker 26-29.8 (JP, OP, AP, UT).

Obest. labb *Stercorarius sp.* 1 juv. Oset 22.10 (BM).

Havstrut *Larus marinus*. Häckning av troligen 3 par på ön Kalv, Vättern (UA, NES).

Silltrut *Larus fuscus*. Uppträder alltid betydligt sparsammare än havstruten. 3 ex. Kvismaren 12.4 (UT), 1 ex. Uddgarn, Hjälmaren 11.5 (EN), 3 ex. Aldammen, Asker 14.5 (AP), 1 ex. Seger-sjö 30.5 (KR), 1 ex. Vibysjön 21.6 (SB) och 1 ex. Oset 24.9 (BA).

Vittrut *Larus hyperboreus*. 1 juv. Oset 26.4 (AM, BM).

Svarttärna *Chlidonias niger*. 1 ad. jämte bo med 2 ägg i en koloni om 50 par fisktärnor på Stallgarn, Storhjälmaren 23.6 (TÖ). 4 ex. Ekeberg, Lillkyrka 19.7 (EN), 2 ex. Väringen 18.5 (FL) och ensamma fåglar vid Oset 9.7 (RN), 14.9 (LJ) och 18.9 (AP), Toften 18.7 (SOP) samt på Storhjälmaren vid Fröshammarsviken 16.6 och Nyckelgrundet 7.7 (TÖ).

Turturduva *Streptopelia turtur*. 1 ex. Lannafors 22.5 (LR), 1 ex. Kvismaren 31.5 (AP, UT).

Turkduva *Streptopelia decaocto*. Rapporterad från nio lokaler. Visar f.n. inga tecken på att öka.

Berguv *Bubo bubo*. 5 ropande ♂ i landskapet (RO, UA, NES).

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*. Arten är spridd över landskapets alla skogstrakter. Vid en inven-

tering i mellersta Kilsbergen på vårvintern noterades 13 ex. (RO).

Härfågel *Upupa epops*. 1 ex. Hagtorp, Glanshammar 15.5 (LC).

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos*. 1 ♀ sedd vid fyra tillfällen vid Hidingsta, Kvismaren 1.3-29.4 och 1 par 2.3 (HEP). 1 ex. Västerby, söder om Ämmeberg 18.4 (UA, NES), 1 ex. Villingsbergs skjutfält 22.5 (CJ) och 1 ♀ Västra Gälsjön, Käglan 26.6 (HEK).

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*. 1 par, uppenbarligen på häckplats, Svartjärn, Dammen, Kilsbergen 22.5 (LB). Dessutom har drygt 30 ströobservationer rapporterats.

Berglärka *Eremophila alpestris*. Fem iakttagelser om sammanlagt 9 ex. 28.3-4.4. På höststräcket ensamma fåglar vid Oset 14.10 och 19.10 (BM, HEP) samt Lillån 17.10 (JP).

Sommargylling *Oriolus oriolus*. 1 ex. Tybble, Asker 3.6 (AZ) och Kvismaren 10.6 (JOH m.fl.).

Korp *Corvus corax*. Ett 40-tal iakttagelser har rapporterats men inga häckningar är kända.

Ringtrast *Turdus torquatus*. Sammanlagt 9 iakttagna 2-15.5. På höststräcket 1 ex. Essön 20.9 (LJ) och 1 ex. Tysslingen 4.10 (HEP).

Näktergal *Luscinia luscinia*. Sammanlagt 7 sjungande ♂ fördelade på Oset (1), Kvismaren (1), Vintrosa (2) och Segersjö (3).

Blåhake *Luscinia svecica*. Fyra vårobservationer; 1 ex. Velandasjön 11.5 (KEL), Oset 11.5 (FF) och 14.5 (JA, UA-n) samt Balsna, Glanshammar 21.5 (KE).

Gräshoppångare *Locustella naevia*. Vid Kvismaren ca 100 sjungande ♂. 91 ringmärktes (Kv. fstn.). Sammanlagt ca 20 sjungande fåglar har rapporterats från andra platser i landskapet.

Flodsångare *Locustella fluviatilis*. 1 sjungande ex. Källtorp, Svartån 14.6 (TÖ).

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*. Ensamma sjungande ♂ vid Kvismaren 6-14.6 (TB, JG, JP, AP) och Åby, Karlslund 13.7 (DL).

Hörsångare *Sylvia nisoria*. 1 juv. ringmärktes i Kvismaren 20.8 (JOH, AP).

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*. Rapporterad från fem lokaler under häckningstid.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*. Upp till 3 sjungande ♂ i Kvismaren 1.6-16.7 (JG, DL, JP, AP). Dessutom 1 ex. Tysslingen 28.5 (TB), 1 ex. Kåvitorp, Längen 13-18.6 (RN) och 1 ex. Nannberga på norra Hjälmarsstranden i mitten av juni (rapp. t. HEK).

Gulspurv *Emberiza citrinella*. Arten synes nu fullständigt ha återhämtat sig och god stam av såväl häckande som övervintrande fåglar rapporteras allmänt.

Lappsparv *Calcarius lapponicus*. 1 ex. Tysslingen 24.4 (AM), 2 ex. Kvismaren 11.5 (HEP m.fl.). Från höststräcket föreligger sju observationer av 1-3 ex.

HA=Harri Ahola, UA=Ulf Allvin, BA=Bernt Andersson, JA=Jan Andersson, UA-n=Ulf Andersson, TB=Tomas Bergkvist, SB=Sune Björkvi, KB=Knut Borg, LB=Lars Brolund, LC=Lennart Carlsson, KE=Kerstin Eliasson, FF=Fredrik von Friesendorff, JG=Jan Gunnarsson, JOH=Jan-Olov Hermansson, CJ=Conny Johansson, LJ=Lars Jo-

hansson, HI fågelstation, OL=Olle Liddegård, LL=Mörnerud, E=Karl-Gusta Olsson, HEP=Ove Pettersson, LR=Rosenberg, ?

Östergötla

Gråhakede konstate
Svarthakec Gusum (LOP, 1 Tåkern 6 ex. s. Asarpssg 23.5 (SF Svarthalsahar und Smådoppii Motalat köping vid Näs vid Mo 10-20.9 Ägretthägsig 1 ex Rödrödm hörda ♂ vid Ro. Skärblat Snatterand sågs 7 c Ryd 1 av maj Tåkern jakten (Rödhuvad vid Tåk Mandarin: uppehö (BW, B Alfågel C sund, G Grågås A Tåkern Fjällgås (T nr 6 Mindre si 27.3 (T Kungsörn våren f singe (och Lit från Tä Malexai (CI). Havsörn (Lfk). Pilgrimsfa mynnin.

hansson, HEK=Hans-Erik Karlsson, Kv. fstn.=Kvismare fågelstation, KEL=Karl-Erik Larsson, KL=Kent Larsson, OL=Olle Liljedahl, FL=Folke Lindstedt, DL=David Lundegård, LL=Lars Lundell, AM=Arne Mönerud, BM=Bo Mönerud, EN=Einar Nilsson, GN=Gunnar Nilsson, KGN=Karl-Gustav Nilsson, RN=Ragnar Nilsson, RO=Rune Olsson, HEP=Hans-Erik Pellegaard, JP=Jan Pettersson, OP=Ove Pettersson, SOP=Sten-Ove Pettersson, AP=Ake Pettersson, LR=Leif Rapp, ER=Erik Rosenberg, KR=Klas Rosenberg, MR=Mats Rosenberg, CR=Caj Runesson, NES

=Nils-Erik Ström, JS=Johnny Sundström, BS=Bertil Svensson, UT=Urban Torsson, SV=Stig Viberg, AZ=Anders Zetterman, TO=Thomas Öberg, ÖNF=Östernärkes Naturvårdsförening.

Närkes Ornitologiska Förening
Roger Gyllin, Kent Larsson,
Bo Runesson, Caj Runesson

Östergötland 1970

Gråhakedopping *Podiceps griseigena*. 6 par har konstaterats häcka vid Tåkern (T nr 6).

Svarthakedopping *Podiceps auritus*. I närheten av Gusum konstaterades häckning av 3 par i maj (LOP, LJS), och i Vikingstad 1 par (BP). I Tåkern beräknas 125 par ha häckat (T nr 6). 6 ex. sågs i Ölstdskärret 1.5 (Lfkl), 4 ex. i Åsarpsbölen, Ulrika 3.5 (AR) och 1 ex. i Striern 23.5 (SfM).

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis*. Flera par har under året häckat i Tåkern (T nr 6).

Smådopping *Podiceps ruficollis*. 1 par häckade i Motalatrakten (RS), 1 ex. observerades i Linköping 21 och 28.1 (LRJ) och 8.11 (BP), 1 ex. vid Näsby utanför Linköping 15.11 (IT), 1 ex. vid Motala 18.2 (LRJ), och 2 ex. i St. Älgsjön 10-20.9 (BF).

Ägretthäger *Egretta alba*. Vid Tåkern uppehöll sig 1 ex. 22.8-4.10 (T nr 6).

Rördrom *Botaurus stellaris*. Tåkern redovisar 26 hörda ♂ under försommaren (T nr 6). Förutom vid Roxen (flera) har arten också hörts vid Skärblacksa (Hlm).

Snatterand *Anas strepera*. Vid Svinsundsfjärden sågs 7 ex. 26.4 (JÄH) och 32 ex. 3.5 (BB), i Ö. Ryd 1 ♂ i maj (HjE), i Tåkern 2 par i mitten av maj och 2 ex. så sent som den 15.6. Vid Tåkern sköts 21.8 1 ringmärkt ♂ under andjakten (T nr 6).

Rödhuwad dykand *Netta rufina*. 1 ex. observerades vid Tåkern 17.6 (T nr 6).

Mandarinand *Aix galericulata*. En ej ringmärkt ♂ uppehöll sig 1-21.1 i Svartån vid Boxholm (BW, BF).

Alfågel *Clangula hyemalis*. 1 ♀ sågs vid Doversund, Glan 27.3 (VO).

Grågås *Anser anser*. En flock på 50 ex. sågs vid Tåkern 19.9 (LRJ).

Fjällgås *Anser erythropus*. 1 ex. vid Tåkern 4.10 (T nr 6).

Mindre sångsvan *Cygnus bewickii*. 1 ex. Tåkern 27.3 (T nr 6).

Kungsörn *Aquila chrysaetos*. Från vintern och våren finns rapporter om enstaka ex. från Risinge (VO), Lotorp (VO, CI), Prästtomta (JB) och Linköpingstrakten (PN, AO), från hösten från Tåkern 2-3 ex. (T nr 6), Roxen (IT, SL), Malexander (LEW), Folkström (RS) och Lotorp (CI).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*. 1 ex. Roxen 5-6.12 (Lfkl).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*. 1 ex. vid Stångåmynningen i Roxen 9-22.4 (Lfkl), 1 ex. sågs vid

Hov, Tåkern 6.8 (SF) och 1 ex. vid Mjölby 28.10 (KJO).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*. Tåkern konstaterar åter viss ökning av arten (T nr 6). Strandskata *Haematopus ostralegus*. Observerad i april vid Roxen 1 ex. (AR), vid Motala maj-juli 6 ex. (SF), i Skärblacksatrakten i juni 2 ex. (HLM) och i Norrköping i juli (LJS). Vid Tåkern häckade 2 par (T nr 6).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*. Vid Roxen sågs i början av augusti 5 ex. (BP, GBr). Häckning har förekommit på tidigare häckningslokal SV Finspång (VO).

Dubbelbeckasin *Gallinago media* rapporteras från Tåkern 13.5 1 ex. och 23.8 2 ex. (T nr 6).

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*. 1-2 ex. sågs vid fyra tillfällen i okt. vid Roxen (Lfkl).

Rödspov *Limosa limosa* har häckat vid Roxen, där 7-8 ex. sågs som mest i april (Lfkl). Observerad även vid Tåkern 20-21.5 (T nr 6).

Småsnäppa *Calidris minuta*. Vid Roxen 1 ex. 16.8 (GBr), 1 ex. 12.9 (HB, BP), 3 ex. 19.9 (BP), vid Tåkern 3 ex. 21.5 (T nr 6).

Mosnäppa *Calidris temminckii*. Vid Svinsundsfjärden 1 ex. 9.5 (UG), vid Tåkern 2 ex. 21.5 (T nr 6) och vid Roxen 1 ex. 31.7 (BP).

Svarthakedoppingen *Podiceps auritus* håller sin starka stam i Tåkern. År 1970 häckade ca 125 par. Foto: Stig Carlsson.

